

Tien geslachten Brus op de Holsteeg

rubriek over boerderij- en familienamen door Henk Harmsen suggesties en aanvullingen 0543 472603

In 1964 vond Miep Brus van de Leur op boerderij de Holsteeg in Voorst (gem. Gendringen) in een bureaula een wonderlijk oud document uit 1697. Het had de boerderijbrand in de Tweede Wereldoorlog overleefd. Over zuinigheid gesproken: hetzelfde papier was liefst 229 jaar lang door de huurbaas gebruikt om vergunningen voor de pachter op uit te schrijven!

Boerderij de Holsteeg was in 1667 met de Kranenstede door de vorst van Anholt geschonken aan de kerk van Anholt, om deze van inkomsten te voorzien. Het document begint met de vergunning van de kapelaan van Anholt aan pachter Derrick Brüss om bij de Holsteeg een 'schop ofte schuur' te bouwen en zo het bedrijf te kunnen vergroten. In 1852 wordt op het papier bijgeschreven dat Carl Brüs een 'Spicker oder Backhaus' mag bouwen, welk gebouw later in gebruik blijkt als varkenshuus. In 1926 ten slotte wordt, nog steeds op dezelfde brief, toegevoegd dat Gerhard Brüs een schuur mag vernieuwen en in huis en schuur elektriciteit mag aanleggen, onder dezelfde voorwaarden als in 1697 en 1852. De historie van de boerderij de Holsteeg aan de Plantenweg in Voost is heel bijzonder, zeker als we zien dat nu al de negenen tien-

de generatie Brus de boerderij bewonen. De vondst van het bovengenoemde papiertje was voor oud-lerares en bewoonster Miep Brus van de Leur aanleiding om in de genealogie te duiken. In een uitvoerig boek beschrijft ze al tien generaties en enkele zijtakken, waaronder de nakomelingen van weggetrokken naamgenoten in Amerika.

Op zaterdag 26 oktober j.l. werd na jaren van spuurwerk het boek bij molenrestaurant Van Hal in Voorst gepresenteerd in bijzijn van meer dan zeventig gasten. Onder hen ook Duitse familieleden uit o.a. Bottrop, die de Voorstse Brussen sinds de oorlog uit het oog hadden verloren. Hun overgrootvader kwam van de Holsteeg.

In 1992 bezocht mevrouw Brus van de Leur Amerika om er contacten te leggen en informatie voor het familieboek op te doen. In het boek vormen de emigranten dan ook een uitvoerig hoofdstuk. „Driehonderd jaar familie Brus“ is rijkelijk voorzien van foto's, documenten, bidprentjes, kaartjes en allerlei bijlagen. Een zeer fraai en gedegen stuk werk.

Hol(t)steeg

In het vorstelijk Anholts archief komt in 1425 al ene Rotger ter Holstege voor. In navolgende jaren heten de bewoners steeds 'ter Holstegen' of 'up der Holsteghe'. In

1649 is sprake van 'Antony den Holstegher'. Hier is de t in de huisnaam, tevens familienaam, definitief weggevaallen. Derk Holsteeg trouwt in 1671 als Derk Bus met Geesken Imming uit Voorst en hij heeft als eerste de kapelaan van Anholt als pachtheer. Derk was rond 1640 geboren als zoon van Dirk Brussen uit Dinxperlo. Wat de naamsoorsprong betreft komen enkele oude boerderijen in aanmerking, bijv. de Olde Brusse (Seinhorst) in Lintelo.

De stamreeks tot de huidige be-

woners toe verloopt na Derrick of Derk (in 1684 hertrouwd met Aleida Bruntsinck) via:

- 2) Theodorus Henricus geb. 1681, in 1720 x Elisabeth te Welscher
- 3) Theodorus geb. 1724, in 1754 x Christina Mütters
- 4) Theodorus Bart geb. 1755, in 1797 x Wilhelmina Leyen en in 1825 x Gerharda Köninck
- 5) Johannes Carolus geb. 1797, in 1821 x Wilhelmuina Leyen, in 1825 x Hergarda Köninck.
- 6) Willem geb. 1828, in 1863 x Elisabeth Hebinck
- 7) Gerhardus Hubertus geb. 1872, in 1900 x Maria Lubbers
- 8) Gerhardus Johannes geb. 1915, in 1946 x Wilhelmina Keurentjes, in 1964 x Maria van de Leur en
- 9) Paulus Antonius Brus geb. 1957, in 1987 x Maria Bolder.
- 10) Hun vier zonen.

De oude boerderij Holsteeg met dwarshuis werd op 29 maart 1945 door brandgranaten in de as ge-

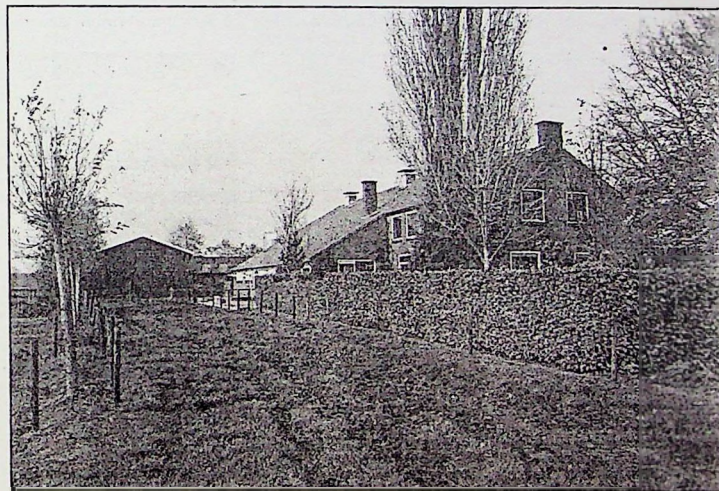
legd. Engelse troepen beschoten de hoeve vanuit Duitsland, omdat de Duitse soldaten vanuit boerderijen langs de grens tegenstand bleven bieden. De familie Brus vluchtte naar Anholt. In 1954 werd de nieuwe boerderij betrokken, na negen jaar in een woonwoning te hebben gehuisd. Inmiddels was de vroegere pachtboerderij allang in eigendom verkregen, alleen zijn sommige stukken grond nog altijd van de Anholtse kerk.

Anekdoten

Het familieboek vermeldt boeiende gegevens en prachtige anekdotes. Zo heeft Jan Carel geb. 1797 in het ene certificaat van de militie als signalement bruine ogen, vier jaar later blauwe ogen. In 1821 is hij vrijgesteld uit hoofde van lichaamsgebreken, in 1825 is hij ineens vrijgeloofd. Dat de Brussen niet onbemiddeld

waren blijkt wel uit een boedelscheiding na overlijden van de weduwe Brus-Kösters in 1824, waaruit blijkt dat de zes kinderen ieder een bedrag kregen (f 1431,50) ter waarde van liefst 52 koeien.

Jan Carel was niet onbemiddeld. leende geld uit en kocht gronden aan. Dit leidde in de buurt tot jaloezie, blijkens de familie-overlevering dat een weinig piëteitvolle buurman bij zijn overlijden, in 1853 zou hebben gezegd: „Goed dat den advekaot dood is.“ Een fraaie anekdote gaat over Gerarda Köninck of Koenning, weduwe van Jan Carel Brus. Toen de kapelaan van Anholt de pacht van de boerderij wilde verhogen zou ze tegen hem hebben gezegd: „Gottes Barmherzigkeit und Pappen Begehrlichkeit dauert bis in Ewigkeit.“ Waarop de kapelaan boos zei: „Als je geen weduwe was had ik je van de boerderij gezet.“

• De na de oorlog herbouwde boerderij De Holsteeg in Voorst. (Foto Ron Nagtzaam)

C.D. 23/11-1996 33 11